A BIZOTTSÁG (EU) 2020/133 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2020. január 30.)

a borágazatban megvalósuló nemzeti támogatási programok tekintetében az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazása szabályainak megállapításáról szóló (EU) 2016/1150 bizottsági végrehajtási rendelettől való eltérésről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 54. cikke a) pontjára,

mivel:

(1) 2019. október 2-án a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) választottbírósági határozatot hozott „Az Európai Közösségek és egyes tagállamai – A nagy polgári légi járművek kereskedelmét érintő intézkedések” ügyben (WT/DS316/ARB). A választottbírósági határozat felhatalmazta az Amerikai Egyesült Államokat (a továbbiakban: USA), hogy engedélyt kérjen arra, hogy az Airbus részére nyújtott uniós támogatásokra válaszul évi 7,5 milliárd dollárt meg nem haladó mértékű pénzügyi következménnyel járó ellenintézkedéseket vezessen be. 2019. október 18-án az USA 25 %-os *ad valorem* behozatali vámot vetett ki egyebek mellett a Németország, Spanyolország, Franciaország és az Egyesült Királyság által az Egyesült Államokba exportált csendes borokra. Ez a rendkívüli, méltánytalan és váratlan helyzet jelentős káros hatást gyakorol valamennyi uniós bor globális kereskedelmére. Az USA emellett azzal fenyegetett, hogy a francia digitális szolgáltatási adóra (ún. GAFA-adó) válaszul 100 %-os *ad valorem* behozatali vámot vet ki a francia pezsgőkre.

(2) Az USA által kivetett behozatali vámok közvetlen és súlyos hatást gyakorolnak az uniós borkereskedelemre az USA piacán, amely mind az érték, mind az exportvolumen tekintetében az Unió legnagyobb exportpiaca a mezőgazdasági termékek és különösen a bor esetében. 2018-ban az USA-ba exportált uniós borok mennyisége összesen 6,5 millió hektolitert, értéke pedig 4 milliárd EUR-t tett ki. Az USA-ba irányuló uniós borexport jellemzően a globális uniós borexport értékének 30–40 %-át teszi ki.

(3) Az USA által kivetett megemelt behozatali vámok kártékony hatást fejtenek ki minden uniós borra, nem csak a megemelt behozatali vámok hatálya alá tartozó négy tagállamból származó csendes borokra. Az intézkedés hátrányosan érinti az USA piacán jelen lévő valamennyi uniós bor hírnevét és kereskedelmét. Egy bor hírnevét nemcsak a minősége határozza meg, hanem az ára, illetve az érzékelt ár-minőség arány is. Ez különösen az alacsony és a közepes árfekvésű borok esetében releváns, amelyekre abszolút értékben nagyobb hatást gyakorol a 25 %-os behozatali vám, mint a drágább borokra, melyeket olyan hozzáértő borkedvelők vásárolnak, akikre az áremelés nem hat visszatartó erővel. Az uniós borok az USA piacán más régiókból, például Dél-Amerikából, Ausztráliából vagy Dél-Afrikából származó borokkal versenyeznek. E kiélezett és intenzív versenyhelyzetet figyelembe véve az általános árszintek megítélésének jelentős szerepe van. Ha a fogyasztó tudatában van annak, hogy egyes uniós eredetű borok árát megemelt behozatali vám terheli, ez a helyzet negatív hatással lesz az uniós borok árszintjének általános megítélésére, és a fogyasztói keresletet más eredetű termékek felé tereli. Tekintettel az azonosított piaci következményekre és a termelők összbevételének csökkenésére, indokolt azonnali intézkedéseket hozni a behozatali vámok hatásainak kezelésére, amely intézkedéseknek tehát nem csak a behozatali vámok által közvetlenül érintett borokra, hanem az összes tagállamból származó valamennyi borra ki kell terjedniük.

(4) A piaci stabilitás szempontjából az USA által bevezetett behozatalivám-rendszer nem minősül elszigetelt nemzeti intézkedésnek, amelynek hatása az USA-val folytatott kereskedelemre korlátozódna. A bor világpiaca olyan globális piac, ahol az USA-hoz hasonló fontos gazdasági szereplők által hozott egyedi intézkedések messzemenő következményekkel járnak a nemzetközi borkereskedelem egészére nézve. Az uniós borok egyik fontos célpiacán, például az USA-ban bekövetkező bármely kedvezőtlen változás elkerülhetetlenül hatással van más piacokra is, mivel az USA-ban túl magassá vált árfekvésük miatt nem értékesíthető termékeket máshova kell átirányítani.

[1] HL L 347., 2013.12.20., 671. o.

Következésképpen ezeken a másik piacokon a piaci feltételeket alaposan ismerő fogyasztók további nyomást fognak gyakorolni az árakra, és a verseny a szokottnál is jóval kiélezettebb lesz. Az USA által kivetett jelenlegi importvámok tehát nagy valószínűséggel világszerte az uniós borexport stagnálását idézik elő. A borágazati jelentések azt mutatják, hogy máris több jelentős, az USA piacára szánt francia borrendelést visszamondtak.

(5) Az uniós borpiacot 2019 folyamán sorozatos nehézségek sújtották, a borkészletek a 2009 óta regisztrált legmagasabb szintre emelkedtek. Ez a fejlemény elsősorban a 2018. évi rekordtermésnek, illetve az uniós borfogyasztás csökkenésének tudható be. Ha az USA által kivetett behozatali vámokkal érintett borokat nem sikerül az Unión kívüli exportpiacokon értékesíteni, az csak még nehezebb helyzetet idéz elő az uniós piacon, és még égetőbbé teszi a nehézségek leküzdését. Mindemellett a válságos helyzetet tovább súlyosbítja a behozatali vámok életbe lépésének időzítése. A behozatali vámokat 2019. október 18-tól kell alkalmazni, ami a 2019. évi szüreti és bortermelési évad közepére, illetve közvetlenül az év végi ünnepi időszak előttre esik; e két időszak pedig az uniós borágazat esetében az év két legfőbb értékesítési időszaka. Mindezek fényében a helyzet kezelése azonnali intézkedéseket követel meg.

(6) Az 1308/2013/EU rendelet 43. cikkében felsorolt borágazati támogatási intézkedések közül csak az említett rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedés irányul közvetlenül az uniós borok harmadik országokban, versenyképességük javítása céljából folytatott promóciójára. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a promóciós intézkedés figyelemre méltóan hatékonynak bizonyult a harmadik országok piacainak meghódításában és a piaci pozíciók megszilárdításában. A promóció bizonyult a leghatékonyabb eszköznek az uniós borok harmadik országok piacain történő támogatása terén, mivel növelte hírnevüket és felhívta a figyelmet a minőségükre. A nemzetközi borpiac globális piac, és az uniós borok promóciója céljából harmadik országok piacain végzett műveletek minden uniós bor számára előnyösek. Emellett lehetőségeket teremtenek azok számára, akik a későbbiekben lépnek uniós borokkal az adott piacra. Az egyes promóciós műveletek „multiplikátorhatást" fejtenek ki az értékesítésre, mivel nem csak egy egyedi márkát vagy bortípust, hanem számos különféle bort vagy egész borvidékeket népszerűsítenek. Ezért létfontosságú folytatni, újabbakkal kiegészíteni és intenzívebbé tenni a promóciós tevékenységeket valamennyi piacon, hogy az USA piacán el nem adott borok megtalálják felvevőpiacukat, és hogy megóvjuk az uniós borok hírnevét az érintett egyéb piacokon, és ellensúlyozni tudjuk az árakra nehezedő nyomást.

(7) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők reagálni tudjanak az USA által bevezetett behozatalivám-rendszert követően az exportpiacokon világszerte kialakult rendkívüli körülményekre és kezelni tudják e kiszámíthatatlan és ingatag helyzetet, helyénvaló tehát – az (EU) 2016/1150 bizottsági végrehajtási rendeletben ([2]) megállapított egyes rendelkezésektől való eltérés formájában – nagyobb rugalmasságot engedélyezni az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedés végrehajtása során.

(8) Az (EU) 2016/1150 végrehajtási rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az 1308/2013/EU rendelet 41. cikkének (5) bekezdésében említett alkalmazandó támogatási programok módosításának benyújtására pénzügyi évenként legfeljebb kétszer van lehetőség. Annak érdekében, hogy a tagállamoknak lehetőségük legyen gyors kiigazításokat végezni nemzeti támogatási programjaikon, és hogy e módosítások végrehajtását kellő jogbiztonság övezze, lehetővé kell tenni, hogy egy pénzügyi évben kettőnél többször is be lehessen nyújtani ilyen változtatásokat. Biztosítani kell, hogy a tagállamok gyorsan tudjanak reagálni a fent említett rendkívüli körülményekre, valamint hogy a szükségesnek ítélt legkorábbi időpontban benyújthassák a promóciós intézkedés módosításait. Ez a rugalmasság lehetővé tenné számukra, hogy optimalizálhassák a már bevezetett intézkedéseket, növelhessék a felhívások számát, illetve a piaci helyzet fényében gyakrabban hajthassanak végre módosításokat. Emellett arra is lehetőséget teremtene, hogy azok a tagállamok, amelyek nem vették fel a promóciós intézkedést nemzeti támogatási programjukba, e rendelet hatálybalépésekor ezt azonnal megtehessék, és ne kelljen megvárniuk vele a módosításokra előírt következő határidőt. A promóciós intézkedés rugalmasságának növelése révén több lehetőség nyílna a gazdasági szereplők, köztük a piacra újonnan belépők számára, hogy promóciós támogatás iránti kérelmet nyújtsanak be. Ezen intézkedés célja, hogy enyhítse a borágazat nehézségeit, és biztosítsa az ahhoz szükséges rugalmasságot, hogy az ágazat az USA-n kívül a nemzetközi piacokon új felvevőpiacokat találjon.

(9) Ezért rendelkezni kell az (EU) 2016/1150 végrehajtási rendelet 2. cikkének (1) bekezdésétől való eltérésről.

(10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a mezőgazdasági piacok közös szervezésével foglalkozó bizottság véleményével,

([2]) A Bizottság (EU) 2016/1150 végrehajtási rendelete (2016. április 15.) a borágazatban megvalósuló nemzeti támogatási programok tekintetében az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazása szabályainak megállapításáról (HL L 190., 2016.7.15., 23. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A rendelet hatálya alá tartozó termékkategóriák

Ez a rendelet az 1308/2013/EU rendelet VII. melléklete II. részének 1–9. és 15–16. pontja szerinti borok promóciójára alkalmazandó.

2. cikk

A támogatási programok módosítása

Az (EU) 2016/1150 végrehajtási rendelet 2. cikkének (1) bekezdésétől eltérve a tagállamok az adott pénzügyi év során szükség szerint bármikor változtatásokat hajthatnak végre borágazati nemzeti támogatási programjaikban az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedés tekintetében.

3. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2020. január 30-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN